

Associatie van Academische Werkplaatsen VB

Onderstaande kennisvraag is beantwoord door de Academische Werkplaatsen aangesloten bij de Associatie van Academische Werkplaatsen Verstandelijke Beperkingen. Een overzicht van alle kennisvragen is te vinden op [de website van de Associatie](#).

Kennisvraag

Hoe kan je kwetsbaarheid op een betrouwbare manier meten bij mensen met een VB, wanneer dat gewenst zou zijn voor beslissingen rondom ziekenhuisopname en/of IC behandeling?

Antwoord

In het kort:

De Academische Werkplaats GOUD heeft recent een [verkorte VB-Kwetsbaarheidsindex](#) ontwikkeld voor mensen met een verstandelijke beperking naar aanleiding van COVID-19. De VB-Kwetsbaarheidsindex is een betrouwbaar instrument dat helpt bij beslissingen over opname- en behandelkeuzes van patiënten met VB met (verdenking op) COVID-19. GOUD toonde aan in onderzoek dat de Clinical Frailty Scale (CFS) toegepast bij de algemene bevolking niet geschikt is voor mensen met een verstandelijke beperking en ontwikkelde daarom de verkorte VB-Kwetsbaarheidsindex. Dit instrument helpt om een juiste inschatting te maken van de werkelijke kwetsbaarheid bij deze doelgroep.

Beoordeling kwetsbaarheid in beslisproces ziekenhuisopname

Op dit moment worden leidraden en protocollen ontwikkeld die helpen bij beslissingen over opname- en behandelkeuzes van patiënten met (verdenking op) COVID-19. Een belangrijk onderdeel van deze leidraden is veelal een beoordeling van de kwetsbaarheid middels de Clinical Frailty Scale (CFS). De CFS wordt toegepast om een inschatting te kunnen maken of een ziekenhuis opname en/of eventuele IC-opname wenselijk is bij een patiënt met (verdenking op) COVID-19. Een hoge score op de CFS kan van invloed zijn op dit beslisproces en kan, (in het gesprek met een patiënt) een factor zijn waarom wordt afgezien van een ziekenhuisopname. De CFS is in grote mate gebaseerd op het vermogen om zelfstandig activiteiten in het dagelijks leven uit te voeren. Juist bij mensen met een verstandelijke beperking is er vaak sprake van een levenslange beperking op dit gebied. Deze beperkingen hangen dus niet noodzakelijk samen met de ‘werkelijke kwetsbaarheid’ van een cliënt.

Associatie van Academische Werkplaatsen VB

VB-Kwetsbaarheidsindex

Binnen het onderzoek van GOUD is reeds eerder een uitgebreid instrument ontwikkeld om kwetsbaarheid van deze doelgroep zorgvuldig in kaart te brengen, genaamd de VB-Kwetsbaarheidsindex. Deze index geeft een betrouwbaar en genuanceerd beeld van de kwetsbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking op basis van lichamelijke en mentale gezondheid en sociale aspecten. Zo laat het instrument zien dat een hogere mate van kwetsbaarheid voorspellend is voor achteruitgang in het dagelijks functioneren en mobiliteit, een toename van medicatiegebruik en zorgbehoefte en voor een groter risico op overlijden.

Onjuiste classificatie

GOUD vergeleek de kwetsbaarheid van bijna 1000 50-plussers met een verstandelijke beperking geclassificeerd met de CFS en met de VB-Kwetsbaarheidsindex. Hieruit bleek dat maar liefst 92% op grond van de CFS ten onrechte ingedeeld werd als matig kwetsbaar en bijna 75% ten onrechte als ernstig kwetsbaar. In praktijk zou dit een situatie kunnen opleveren waarin een COVID-19 patiënt met een verstandelijke beperking ten onrechte niet in aanmerking zou kunnen komen voor een ziekenhuisopname omdat hij of zij te kwetsbaar zou zijn op basis van de CFS. Het is te begrijpen dat dit ernstige gevolgen kan hebben.

Verkorte index beschikbaar

Om kwetsbaarheid van deze doelgroep in deze context zorgvuldig in kaart te kunnen brengen is de VB-kwetsbaarheidsindex dus beter geschikt. Omdat de oorspronkelijke lijst uit 51 items bestaat is er binnen de Academische Werkplaats GOUD in de afgelopen tijd een verkorte versie ontwikkeld (17 items), zodat dit instrument gemakkelijker toegepast kan worden in de huidige situatie die een snelle inschatting vereist. Deze verkorte VB-Kwetsbaarheidsindex is geschikt voor verwijzers (huisartsen en AVG's) om een juiste inschatting te kunnen maken van de werkelijke kwetsbaarheid van een van COVID-19 verdachte patiënt. De VB-Kwetsbaarheidsindex is inmiddels opgenomen in de leidraad van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten (NVAVG), getiteld "*Verwijzing van de patiënt met een verstandelijke beperkingen (verdenking op) COVID-19*".

Associatie van Academische Werkplaatsen VB

GOUD meent met dit instrument te kunnen bijdragen aan zorgvuldige besluitvorming rondom de verwijzing van deze specifieke groep, om zo onderbehandeling te kunnen voorkomen.

Bekijk hier de VB-Kwetsbaarheidsindex: https://goudonbeperktgezond.nl/wp-content/uploads/2020/04/Beknopte-Handleiding-VB-Kwetsbaarheidsindex_20200410final.pdf).

Bekijk hier de notitie waarin de analyses nader toegelicht zijn: https://goudonbeperktgezond.nl/wp-content/uploads/2020/04/Notitie-Kwetsbaarheid_CFS-vs-KI_definitief_v3.pdf.

Bekijk de leidraad NVAVG: https://nvavg.nl/wp-content/uploads/2020/04/NVAVG_Covid-19_leidraad.pdf

GOUD

Anne-Marie Hendriks, Dederieke Festen